# A dues veus en un recer vivent

## Dues'actrius declamen textos de Maria Àngels Anglada als Aiguamolls El parc natural ha obert i adequat racons desconeguts per fer la ruta literària

**CASTELLÓ D'EMPÚRIES**
REDACCIO

La presència del paisatge en l'escriptura de Maria Angels Anglada (Vic, 1930 - Figueres, 1999) i la influència dels seus textos sobre el territori palesen el perquè de la creació d'una ruta literària al Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà dedicada a l'autora d'*El violí d'Auschwitz*. L'itinerari literari es va inaugurar el 23 d'abril (el mateix dia que es commemorava el setè aniversari de la mort d'Anglada), sota el guiatge de les actrius Cristina Cervià i Helena Martinell, que van declamar a dues veus una selecció de textos, al temps que resseguien un camí delimita per deu fites des del Mas Matà fins al Cortalet.

El Parc Literari Maria Àngels Anglada té com a objectiu perpetuar la memòria de l'escriptora en un dels paisatges fonamentals de la seva geografia literària. Els textos que acompanyen el recorregut pertanyen al poemari *Columnes d'hores*, a *la* seva primera gran novel·la, *Les Closes*, premi Josep Pla de 1978; a la narració *Flors per a Isabel*, inclosa en el recull *No em dic Laura*, a *Els maldecaps de Pere Geli*, i a *Sandàlies d'escuma*. La directora de la Càtedra Maria Àngels Anglada de la Universitat de Girona, Mariàngela Vilallonga, ha comenta que, tot i que *Sandàlies d'escuma* és una novel·la que està ambientada a Alexandria, l'antropòloga italiana Francesa Romana Uccella (ella ha tingut cura de la selecció dels textos) està convençuda que el paisatge que s'hi descriu correspon al dels Aiguamolls.

Maria Àngels Anglada veia els Aiguamolls com un recer vivent, i així s'hi va referir en els dos poemes que va escriure inspirada per la bellesa de l'espai natural, poemes que les actrius reciten en el recorregut. L'escriptora, però, no va compondre un i altre amb el mateix ànim. Ho certifica l'inici de cada poema: "Envaireu aquest recer vivent [...]" (primer vers d'*Els Aiguamolls*, un crit de pessimisme amb què Anglada va 'posar la veu poètica al Grup de Defensa dels Aiguamolls de l'Empordà als anys setanta, quan es temia la construcció de l'espai protegit), i "No han destruït aquest recer vivent [...]" (primer vers d'*Els Aiguamolls 1985*, un clam d'alegria de l'autora perquè s'ha assolit la preservació del parc).


SANTI CID
Les actrius Cristina Cervià i Helena Martinell declamen, llegeixen i, fins i tot, canten textos d'Anglada en el Parc Literari de l'escriptora

### La terra en la literatura

Tots els textos que s'inclouen en la ruta literària Anglada els va escriure a la casa pairal de Vilamacolum, al bell mig de les closes empordaneses, o al carrer Muralla, de Figueres, ciutat d'adopció de l'autora. Tots ells mantenen una estreta relació amb el paisatge que els va inspirar o que els va veure néixer, és la presència de la terra en la literatura. "A través d'ells", diu Vilallonga, "llegim aquest paisatge que Anglada va ajudar a preservar amb la seva veu poètica, és la mirada de l'escriptora i la seva influència sobre el territori".

La ruta literària d'Anglada es proposa de dues maneres: guiat per les dues actrius i escoltant com, en les deu aturades, declamen, llegeixen i, fins i tot, canten els textos, o bé per compte propi. En el primer cas, cal dir que està previst que uns dies al mes Cristina Cervià i Helena Martinell facin de guies de l'itinerari. Pel que fa a la manera individual, es pot fer qualsevol dia i a qualsevol hora, tal com ho explica Mariàngela Vilallonga: "Cadascú, pel seu compte, quan anibi al parc, es trobarà un desplegable, al costat dels altres itineraris que hi ha al parc, que hem fet especialment. Cadascú el pot recollir i fer el recorregut literari fent la seva pròpia lectura dels textos."

Gràcies a la ruta literària de Maria Àngels Anglada, s'ha aconseguit obrir racons del parc dels Aiguamolls que abans no es podien visitar. "Un d'aquests indrets és una zona preciosíssima que està entre dues clases, la ruta es diu Les Closes. Hi han obert un camí, han fet un pont nou per sobre d'un canal de les closes. És un camí íntim, amb arbres a banda i banda, amb una closa a un cantó i una altra a l'altra banda. Per tant, passes entremig de dues closes per un camí que té molts arbres i que és una mena de pont vegetal", ha descrit Mariàngela Vilallonga, que creu fermament que Anglada se sentiria contenta d'haver-ho pogut veure: "Va treballar tant pel parc!

L'alcalde de Castelló d'Empúries, Xavier Sanllehí, ha assenyalat que el Parc Literari Maria Àngels Anglada és un perfecte punt de trobada entre la natura i la literatura. "Un clar exemple que un parc com els Aiguamolls no només té un ús naturalista i una funció de preservació del medi natural, sinó que també esdevé un lloc on desenvolupar un ús social i cultural", afirma Sanllehí.

### Altres autors que també tindran el seu itinerari

La iniciativa de crear itineraris literaris té com a finalitat principal divulgar l'obra de Maria Angels Anglada i també d'altres escriptors. Ata mateix, s'està treballant en la difusió de Prudenci Bertrana (1867-1941) i de Carles Fages de Climent (1902-1968), dos autors que també descriuen en els seus textos paisatges dels Aiguamolls de l'Empordà. Aquest projecte, en què hi ha implicats quatre organismes –a més de la Càtedra Maria Àngels Anglada, hi ha el Parc Natural dels Aiguamolls de l'Empordà, la Diputació de Girona i l'Ajuntament de Castelló–, té el seu origen en *l'Atles literari de les terres de Girona. Segles XIX i XX*, editat per la Diputació. Aquesta obra ressegueix un a un els paisatges de les vuit comarques de la demarcació gironina amb narradors, poetes, memorialistes i assagistes que els han descrit, s'hi ha inspirat o els han convertit en escenari de les seves creacions.

"Una escriptora com Mana Àngels Anglada –glossa Mariàngela Vilallonga– que va escriure a Vilamacolum i a Figueres unes obres determinades, les va escriure així perquè les va escriure en aquest lloc determina, i era aquell paisatge el que ella retratava en les seves obres. Si ella hagués estat en un altre lloc hauria escrit unes obres completament diferents."